

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 1 (celkom9)

Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby

	Funkcia	Meno	Dátum	Podpis
Spracoval	vedúca sociálneho úseku	Mgr. Daniela Kuchťáková	18.9.2015	v.r.
Schválil	riaditeľ na základe poverenia	JUDr. Ing. Róbert Srogončík	18.9.2015	v.r.
Vydal	PMK	Mgr. Elena Jakubjaková	18.9.2015	v.r.
Účinnosť	od 24. septembra 2015			

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 2 (celkom9)

OBSAH

I.	Účel a použitie dokumentu	3
II.	Rozsah platnosti	3
III.	Zoznam skratiek a definícií pojmov	3
IV.	Zodpovednosti a právomoci	4
V.	Postup pri použití prostriedkov obmedzenia	5
VI.	Súvisiaca legislatíva, organizačné a technické normy	7
VII.	Záznamy kvality	7
VIII.	Pravidlá operatívneho riadenia	7
IX.	Zoznam príloh.....	7

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 3 (celkom9)

I. ÚČEL A POUŽITIE DOKUMENTU

Zariadenie pre seniorov a domov sociálnych služieb Novot' (ďalej len ZPS a DSS Novot') poskytuje v zmysle zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov celoročnú pobytovú sociálnu službu a vydáva túto smernicu, na zabezpečenie jednotných postupov pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby. Táto smernica vymedzuje prostriedky netelesného a telesného obmedzenia aplikované v podmienkach ZPS a DSS Novot' ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.

II. ROZSAH PLATNOSTI

IS je záväzná pre všetkých zamestnancov ZPS a DSS Novot'.

III. ZOZNAM SKRATIEK A DEFINÍCIA POJMOV

IS	- interná smernica
SMK	- systém manažérstva kvality
PMK	- predstaviteľ manažmentu pre kvalitu
Z. z.	- zbierka zákonov
ZPS	- zariadenie pre seniorov
DSS	- domov sociálnych služieb
ŠP	- špecializované zariadenie
ZZS	- záchranná zdravotná služba
LSPP	- lekárska služba prvej pomoci
PZ SR	- Policajný zbor Slovenskej republiky
Prijímateľ	- prijímateľ sociálnej služby v ZPS a DSS Novot'

Definície pojmov:

Prostriedky netelesného obmedzenia - zvládnutie situácie najmä verbálnou komunikáciou, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním.

Prostriedky telesného obmedzenia - zvládnutie situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.

ZPS a DSS Novoť	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 4 (celkom9)

Špeciálny úchop - priamy fyzický kontakt s úmyslom obmedziť pohyb osoby z dôvodu ohrozenia zdravia a života prijímateľa alebo iných osôb.

Riziková situácia - situácia kedy, prijímateľ ohrozuje svoje zdravie alebo život alebo zdravie a život iných osôb.

Rizikové správanie - správanie a konanie prijímateľa, ktoré môže viesť k priamemu ohrozeniu jeho života alebo zdravia alebo života alebo zdravia iných osôb.

Nevyhnutne potrebný čas na odstránenie priameho ohrozenia - doba, počas ktorej trvá situácia ohrozenia života alebo zdravia prijímateľa alebo života alebo zdravia iných osôb.

Miestnosť určená na bezpečný pobyt - priestor upravený tak, že pri jej použití prijímateľom, ktorý ohrozuje svoje zdravie alebo život alebo život a zdravie iných osôb, nepríde k jeho zraneniu, ale k jeho upokojeniu.

Podanie liekov - situácia, keď je prijímateľovi podaný liek (ústne, injekčne), len na základe ordinácie lekára v špecializovanom odbore psychiatria.

IV. ZODPOVEDNOSTI A PRÁVOMOCI

- 4.1. Zodpovednosť, právomoc a vzájomné vzťahy pracovníkov, ktorí riadia, vykonávajú a overujú činnosti ovplyvňujúce kvalitu, sú vymedzené v „Organizačnom poriadku“ a v pracovných náplniach jednotlivých pracovníkov podľa ich funkčného zaradenia, ktoré tvoria súčasť ich pracovnej zmluvy.
- 4.2. Za spracovanie a vydanie tejto IS je zodpovedný „vedúci sociálneho úseku“ *alebo* „poverený pracovník sociálneho úseku“.
- 4.3. Za vedenie registra obmedzení v ZPS a DSS Novoť, dodatočné schválenie obmedzenia lekárom a bezodkladné oboznámenie opatrovníka resp. súdom ustanoveného opatrovníka zodpovedá vedúca zdravotného úseku.
- 4.4. Za bezodkladné informovanie MPSVaR, odbor dohľadu nad poskytovaním sociálnej služby o použití prostriedkov obmedzenia prijímateľa zodpovedá vedúca sociálneho úseku resp. ňou poverený zamestnanec sociálneho úseku.
- 4.5. Každý pracovník, ktorý zistí v tejto IS chybu, je povinný o nej bezodkladne informovať spracovateľa.

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 5 (celkom9)

V. Postup pri použití prostriedkov obmedzenia

5.1. Použitie prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia

- 5.1.1. Prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby možno použiť výlučne v prípade ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa alebo iných fyzických osôb, a to len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia.
- 5.1.2. Použitie prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa má prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa.
- 5.1.3. Nevyhnutné telesné obmedzenie nariaďuje, schvaľuje alebo dodatočne bezodkladne schvaľuje lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a písomne sa k nemu vyjadruje sociálny pracovník zariadenia.

5.2. Prostriedky obmedzenia v podmienkach ZPS a DSS Novot'

- 5.2.1. Zvládnutie nepokojných, násilných a agresívnych prijímateľov musí byť netelesnej povahy (slovné usmernenie). Zamestnanci postupujú podľa nasledujúcich krokov:
 - a) komunikácia s prijímateľom - odvrátiť jeho pozornosť od agresivity, nepokojnosti,
 - b) presunúť prijímateľa do inej miestnosti (spoločenská miestnosť, kaplnka, ošetrovňa, ...), resp. na iné vhodné miesto na jeho upokojenie a odvrátenie pozornosti od zdroja problémov,
 - c) z hľadiska závažnosti situácie privolať na pomoc ZZS, resp. LSPP alebo PZ SR.
- 5.2.2. Telesné obmedzenie musí byť v zásade obmedzené na manuálnu kontrolu prijímateľa resp. zamedzenia prístupu z dôvodu odstránenia rizika, alebo nebezpečenstva.
- 5.2.3. Prostriedky telesného obmedzenia musia byť použité len v najnevyhnutnejšej miere, trvať len nevyhnutne dlhý čas a je nepripustné predlžovať ich použitie. Po použití nevyhnutného telesného obmedzenia službu konajúci zamestnanci primerane použijú prostriedky netelesného obmedzenia v zmysle bodu 5.2.1.
- 5.2.4. Špeciálne úchopy smú byť použité len špeciálne vyškolení zamestnanci. Musia byť primerané veku, výške, váhe a pohlaviu prijímateľa. Pri použití špeciálnych

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 6 (celkom9)

úchopov nie je cieľom spôsobovanie bolesti a musí byť zachovaná dôstojnosť prijímateľa.

5.3. Starostlivosť o prijímateľa javiaceho známky požitia alkoholu resp. iných omamných látok

5.3.1. Z dôvodu zabezpečenia ochrany a zdravia pre prijímateľa, ktorý javí známky požitia alkoholu alebo inej omamnej látky a nie je agresívny je nevyhnutné:

- kontrolovať stav vedomia, stav dychu,
- sledovať krvný tlak, pulz,
- sledovať či nedávi,
- v prípade potreby privolať LSPP resp. ZZS.

5.3.2. V prípade, že prijímateľ javí známky požitia alkoholu resp. inej omamnej látky, je agresívny a nebezpečný pre seba a okolie, postupuje sa v zmysle ustanovení článku 5.2.

5.4. Evidencia použitia prostriedkov telesného a netelesného obmedzenia

5.4.1. Každé telesné a netelesné obmedzenie musí byť zaznamenané v Registri telesných a netelesných obmedzení (príloha č.1). Register telesných a netelesných obmedzení je v podmienkach ZPS a DSS Novot' vedený pre každý druh sociálnej služby zvlášť, osobitne v ZPS, osobitne v DSS a osobitne v ŠZ.

5.4.2. Použitie prostriedkov obmedzenia sa zapisuje bezodkladne po použití a zápis vykonáva zamestnanec, ktorý prostriedky obmedzenia použil.

5.4.3. Vedúca zdravotného úseku pravidelne kontroluje registre obmedzení v ZPS a DSS Novot' a:

- zabezpečuje schválenie použitia telesného obmedzenia lekárom so špecializáciou v špeciálnom odbore – psychiatria,
- zabezpečuje, aby nedochádzalo k použitiu liekov bez súhlasu lekára,
- bezprostredne po použití obmedzenia oboznámi o tejto skutočnosti:
 - zákonného zástupcu resp. súdom ustanoveného opatrovníka,
 - riaditeľa zariadenia,
- odovzdá zápis vedúcej sociálneho úseku alebo ňou poverenému zamestnancovi sociálneho úseku.

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 7 (celkom9)

VI. SÚVISIACA LEGISLATÍVA, TECHNICKÉ A ORGANIZAČNÉ NORMY

6.1 Všeobecne platná legislatíva

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov

6.2 Technické normy

Netýkajú sa danej problematiky

6.3 Vnútorne organizačné dokumenty

Organizačný poriadok

Domový poriadok

VII. ZÁZNAMY O KVALITE

Zoznam záznamov, ktoré potvrdzujú kvalitu vykonaných sociálnych služieb :

1. Evidencia sťažností

VIII. PRAVIDLA OPERATÍVNEHO RIADENIA

Pri používaní a aktualizácii IS sa riadime ustanoveniami IS Riadenie dokumentov a záznamov.

IX. ZOZNAM PRÍLOH

príloha č. 1. Formulár zápisu v registri obmedzení

ZPS a DSS Novot'	Telesné a netelesné obmedzenia prijímateľov sociálnej služby			93/2015
	Vydanie : 1	Výtlačok : 1	Zmena : 0	Strana 8 (celkom9)

Príloha č. 1/ str. 1

ZPS a DSS Novot' - Register obmedzení
strana -1/2

Zápis číslo o obmedzení prijímateľa sociálnej služby

Meno a priezvisko
Dátum narodenia
Spôsob obmedzenia
Dôvod obmedzenia
Dátum a čas trvania obmedzenia
Opis okolností, ktoré viedli k obmedzeniu s uvedením príčiny nevyhnutného obmedzenia
Opatrenia prijaté na zamedzenie opakovania sa vzniknutej situácie

